



Vajúdtak a hegyek, avagy a kormány munkahelyvédelmi akciótérve

A Kormány az Akciótervben 100 ezer Ft bruttó bérig a 25 év alattiak, az 55 év felettiak és a képzettséget nem igénylő munkát végzők után fizetendő munkáltatói járulékot a felére kívánja csökkenteni, míg a tartósan munkanélküliek alkalmazása esetén az első két évben a munkáltatónak nem kell fizetniük dolgozóik után, a harmadik évben pedig a jelenlegi fele lesz a munkáltatói teher. A gyesről és a gyedről visszatérők után az első két évben 100 ezer Ft bruttó bérig sem kell majd járulékot fizetni a munkáltatóknak, harmadik évben pedig csak a jelenlegi felét. A 6 millió forint alatti árbevételű mikro vállalkozások tételes adózást választhatnak: főállású kisadózó esetében havi 50 ezer forintot, mellékállásban 25 ezer forintot kell fizetniük, s más terhet (kivéve iparüzési adó és ÁFA) nem kell teljesíteniük.

A legfeljebb 25 főt alkalmazó cégek a kisvállalatok adóját (KIVA) is választhatják. Az adó alapja a kisvállalat nyereségének és az általa foglalkoztatottak bérköltségének összege lesz, mértéke pedig 16 százalék.

Az 500 ezer euró árbevétel alatti vállalkozások csak akkor kötelesek befizetni az áfát, ha nekik azt már kifizették. A cégeknek tőkehelyzetük megítélésénél nem kell beszámítaniuk a devizaárfolyamok változásából származó veszteségüket. Egyszerűsödik a házipénztárakra vonatkozó adminisztráció is.

A betervezett törvényjavaslatok – ahogy már megszokhattuk – nem tartalmaztak költség-haszon becslést, így a kormány bejelentésére kell hagyatkoznunk, miszerint ez mindenkinek jó lesz, tömegesen fogják az új adózási típusokat választani a vállalkozások, s összességében jelentősen bővül a foglalkoztatás, sőt, már a jövő évi GDP növekedés is gyorsulni fog. A GKI Gazdaságkutató Zrt. a meglévő és elérhető adatok alapján megbecsülte a várható, vállalkozások számára elérhető előnyöket, illetve a várható költségvetési kiadásokat.

Az Akcióterv **TB járulék kedvezményt** kínáló részeiről megállapítható, hogy közel 1 millió 200 ezer munkavállalóra vonatkoznak és **200-210 milliárd Ft-tal mérsékelhetik a munkáltatók terheit**. Minél több kedvezményezett munkavállalót foglalkoztatnak a cégek, annál nagyobb a nyereség. Ugyanakkor a jellemző magyar vállalati méret mellett a cégenkénti megtakarítás csekély, így érdemben ettől nem várható foglalkoztatás bővülés.

Foglalkoztatottak	2011 (ezer fő)	TB megtakarítás a cégeknél (milliárd Ft)
25 év alattiak	218	38
55 év felettiak	528	92
25-55 közötti képzetlen	355	57
GYES, GYED vissza	60	19
Összesen	1160	206

A **tartós munkanélküliekre** vonatkozó kedvezmény látványos ugyan, de az eddigi példák (Start kártya, átképzési programok) azt jelzik, hogy nem a bérköltség nagysága az elhelyezkedésük gátja. Másrészt már eddig is léteztek az alkalmi munkára vonatkozó, igen kedvező adózási módszerek (napi 500 Ft-tal kiváltható volt a bérek közterhe).

Elvben igen nagy hatás várható a **kisadózók tételes adójától**. A beépített korlátozások (pl. hogy számláik nem írhatók le költségként, 6 millió Ft árbevételig alkalmazható) erősen szűkítik az érdekeltek

lehetséges körét. 2009-es adatok szerint az egyéni vállalkozók száma 266 ezer fő volt, az átlagos árbevétel már 3 évvel ezelőtt is meghaladta a 7 millió Ft-ot. Ezen belül a főállásúaké (131 ezer fő) 9, a mellékállásúaké (81 ezer fő) 3, a nyugdíjas vállalkozóké (54 ezer fő) 6 millió Ft volt. Az egyéni vállalkozók közül 78 ezer veszteséges tevékenységet folytatott, 25-25 ezer vállalkozó pedig nullás bevallást tett vagy átalányadózó volt már akkor is. Leginkább a mellékállású vállalkozóknak érheti meg a belépés az új rendszerbe, mivel átlagos árbevételük nem érte el a 3 millió Ft-ot, s a fizetendő évi 300 ezer Ft adó kedvező lehet. A tényleges éves megtakarítás azonban vállalkozónként jellemzően 100 ezer Ft alatt marad, inkább az egyszerűbb adminisztráció lehet vonzó számukra. Nagy valószínűséggel **a tényleges megtakarítás ebben a körben 15-20 milliárd Ft lehet.**

A **kisvállalati adó** az Akcióterv leghomályosabb pontja. A benyújtott javaslat alapján a TB járulékot is kiváltja más adók és járulékok mellett. Másrészt a pénzügyi vagyoni változásához kötődik az adó, ami elvben azt jelentené, hogy minél veszteségesebb egy cég, annál kevesebb TB járulékot kell fizetnie (miután a veszteség és a személyi jellegű kifizetések összege után kell 16%-os adót fizetni). Ha ésszerűen azt tételezzük fel, hogy a KIVA a TB járulékot váltja ki és veszteség esetén nullát kell a személyi költségekhez hozzáadni, úgy **a vállalkozók 30-35 milliárd Ft-ot nyerhetnek ezzel (a nyereséges cégek 5, a veszteségesek 28 milliárd Ft-ot).** A veszteséges cégek vesztesége 2012-ben várhatóan 500 milliárd Ft felett lesz, így nem várható, hogy létszámbővítést hajtsanak végre.

Az Akcióterv ezen intézkedései így 260-270 milliárd Ft könnyítést jelentenek. Mivel a kedvezmények nem vonhatók össze (s nem világos, hogy pl. a KIVA-t és a TB járulék kedvezményeket együttesen is igénybe lehet-e venni), ezért a tényleges hatás ennél valószínűleg kisebb lesz.

Az **ÁFA befizetések új szabályozása** javíthatja a kisebb cégek likviditását, de tekintettel arra, hogy a ki nem fizetett alvállalkozó számla ÁFA tartalmát sem lehet majd elszámolni, ezért érdemben csak mérsékelt hatást fog gyakorolni. Becslésünk szerint ez a kamatkiadásokon keresztül 10-15 milliárd Ft megtakarítását fogja jelenteni a cégek egy szűk csoportja számára. A **tőkehelyzetre** és a **házipénztárra** vonatkozó javaslatok nem teremtenek újabb munkahelyeket és jelentősebb megtakarításokkal sem járnak. Másrészt rontja a cégek átláthatóságát az, hogy a devizaárfolyam veszteségeket nem számolják el, így jobbnak látszik ezen cégek tőkehelyzete, mint amilyen az a valóságban.

A teljes Akcióterv költségvetési hatása így a tervezett 300 milliárd Ft körül lehet, vagyis ennyit takaríthatnak meg a cégek. Tekintettel arra, hogy a cégeknek évente 63-65 ezer milliárd Ft költségük van, amiből **az Akcióterv szerint 0,5% (300 milliárd Ft) takarítható meg, belátható, hogy különösebb hatást nem fog gyakorolni a javaslat.** Különösen azért nem, mert a vállalkozások jövőre telefonadót, tranzakciós (sárgacsekk) adót stb. fizetnek, miközben az idejű adójóváírás kivezetés és minimálbéremelés miatti kompenzáció is csökken. Ezek együttesen 150-200 milliárd Ft költségnövekedést okoznak számukra. Közben pedig a fogyasztói keresletet mérséklik a mind több termékre kivetett „chips” adó, a különböző – esetenként az átlagos áremelkedést meghaladó – díjemelések (vízdíj, szennyvízdíj, hulladékkezelési díj, esetenként ingatlanadó), illetve a jövedéki termékek (alkohol, dohányárúk) ugrásszerű áremelkedése. **Össességében tehát az Akcióterv úgy rontja számottevően a költségvetés pozícióját, hogy érdemben nem járul hozzá a foglalkoztatás bővítéséhez. Azért nem, mert ahhoz kiszámíthatóságra, jogbiztonságra, beruházásokra és főleg hitelességre lenne szükség. Márpedig a Miniszterelnök úr szerint ebben nem lesz változás. Így viszont az Akcióterv eredményei csak „egérkék” lesznek.**

GKI Gazdaságkutató Zrt.

Kontakt: Molnár László vezérigazgató